

Globális lázadás és a pátriárkák

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: 1Mózes 3:9-10; 4:1-15; 6:1-13; 22:1-19;
28:12-15; Zsoltár 51:3

„Ímé, én veled vagyok, hogy megőrizzelek téged, akárhová mész, és visszahozzalak e földre. Mert nem hagyalak el, míg be nem teljesítem, amit mondtam neked” (1Móz 28:15, ÚRK).

A bűnesetet követő történeteken a megtévesztés, a megromlott kapcsolatok motívuma húzódik végig, de még jobban elmélyült, mint először az Édenben. Ekkoriban a konfliktus az egész földre kiterjedt, számtalan alakot öltve.

Kain és Ábel történetében az istentisztelet módja a megoszlás és a halál katalizátora lett, és ez a jelenség az egész történelem során újból és újból felütötte a fejét.

Az özönvíz esete rávilágít, hogyan teszi tönkre Isten teremtését a lázadás és a bűn, ami nemcsak eltorzítja, hanem el is pusztítja a világot.

A küzdelem során komoly bátorítást jelent Ábrahám története, amelyben Isten bemutatja, hogy Helyettesünként kész magára venni a lázadás következményeit.

Majd pedig Jákób, Ézsau, valamint József és testvérei történeteiben folyamatosan szembetalálkozunk a széttöredező kapcsolatokkal, amelyeket Sátán felhasznál arra, hogy családokat és népcsoportokat tegyen tönkre.

Isten hűsége azonban mindvégig megmarad, hiszen megtartja és erősíti a folyamatos zaklatástól szenvedő gyermekeit.

KAIN ÉS ÁBEL

Mennyire mélyen rögződött belénk a bűn? Mit árul el erről 1Móz 4:1-15 szakasza?

Kain születésekor Éva lelkesedése határtalan volt. Hitte, hogy a Szabadítónak adott életet, akit 1Móz 3:15 versében ígért meg Isten. „Nyertem férfiat az Úrtól” (1Móz 4:1). A szó szerinti fordítás így hangozhatna: „Férfit adtam – az Úr.” Ez alapjában véve egyszerűen azt fejezi ki, hogy Éva úgy gondolta: az született meg, akit az Úr megígért (1Móz 3:15). A Biblia nem árul el semmit Kain boldog gyermekéveiről, sem annak az újdonságáról, hogy a fiatal szülők milyen büszke örömmel figyelték elsőszülött gyermekük fejlődését. A leírás gyorsan áttér a második gyermek születésére, majd pedig arra, amikor a két fiatal férfi Istent imádta. Viszont, ahogyan gyakran megesik, az istentiszteletben megmutatkozó különbségek tragédiába torkolltak.

Olvassuk el 1Móz 3:9-10 és 4:9 verseit! Hasonlítsuk össze Ádám választását azzal, ahogyan Kain reagált, amikor a bűn elkövetése után Isten kérdőre vonta! Mi a hasonlóság? Mi a különbség?

Figyeljük meg az Ádám és Kainban lezajló érzelmek különbségét! Ádám összezavarodott, megrémült és szégyellte magát (1Móz 3:10), Kain azonban haragudott (5. vers), cinikusan beszélt és lázadt (9. vers). Nem bújt üres kifogás mögé, mint ahogy Ábel tette, hanem szemenszedett hazugságot mondott az Úrnak. A kétségbeesés után azonban némi reménység és optimizmus tűnik fel. Sétó születésekor Éva ismét úgy gondolta, hogy a megígért Szabadító született meg (1Móz 4:25). A Sétó név abból a szóból származik, aminek jelentése: „helyezés (a másik helyére)”. Ugyanezt a szót találjuk 1Móz 3:15-ben, aki a helyére kerül, hogy szembeszálljon a kígyóval és összetapossa a fejét. További párhuzam 1Móz 3:15 versével még az is, hogy Éva az újszülött fiúgyermekre így utal: „mag”, „Ábel helyett”. Tehát még a jó és a rossz között dúló nagy küzdelem oly sok keserősége és tragédiája között is az emberek továbbra is a megváltás reményébe kapaszkodtak. Vajon mit mondhatnánk a magunkénak enélkül?

Képzeld el Ádám és Éva lelki gyötrelmét Ábel halála után, ami önmagában is borzasztó volt, hát még azzal tetézve, hogy a másik fiuk volt a gyilkosa! Egyszerre két gyermeküket veszítették el. A bűn következményei jóval túlérnek éppen az adott bűnnek a körén. Hogyan érthető meg ez a tanulság?

AZ ÖZÖNVÍZ

Hogyan mutatkozik meg 1Móz 6:1-13 verseiben a nagy küzdelem – de még erőteljesebb formában, mint azelőtt?

Az özönvíznél a teremtés bizonyos lépéseinek részleges visszafordítása történt. A korábban Isten által elválasztott dolgok közül több ismét összekapcsolódott: az égbolt feletti és alatti vizek, a tenger és a szárazföld, a tenger halai és az ég madarai és minden földi élőlény együtt. Mintha a föld afelé haladna vissza, hogy ismét „*kietlen és pusztá*” (1Móz 1:2) legyen.

Úgy tűnt, hogy a gonoszság erői győzelmet arattak, csakhog Isten teremő lángelméje továbbra sem szunnyadt. Új teremtést kezdett, és ismét elválasztott egymástól különböző elemeket. Először is különválasztotta Noét – aki „*igaz és tökéletes férőú volt*” (1Móz 6:9, ÚRK) – a kor többi emberétől, akiknek gonoszsága megnövekedett, minden gondolatuk gonosz, romlott és erőszakos volt (vö. 1Móz 6:8-9 és 5, 11-13). Ezek után megbízta Noét azzal, hogy egy elképesztően nagy bárkát építsen. Majd pedig Isten kiválasztotta az emberek egy kis csoportját, de a madarakból és a többi állatból is választott, hogy biztonságba helyezze őket a bárkában, és így túléljk azt, ami következett. Isten kegyelme miatt folytatódott tovább az élet, és a régi romjaiból egy új világ emelkedett ki. Új teremtés kezdődött.

Csakhog ez az új világ aligha nevezhető tökéletesnek. A vízőön után bizonyos idővel, miközben Noé és a családja kezdett újból megállapodni, ismét megmutatkozott az emberi jóság törékeny volta. Noé lerészegedett és szégyenletes dolgok történtek (1Móz 9:20-27). Vagyis, még a hithősök egyikének (Zsid 11:7) is voltak rossz pillanatai. A nagy küzdelem tovább folytatódott, nemcsak a világméretű események szintjén, hanem az egyes emberek szívében is.

A bibliai leírás szerint az özönvíz minden életet eltörölt (1Móz 7:4). Ehhez hasonló kifejezést találunk több helyen is a Szentírásban, ami arra vonatkozik, hogy a Megváltó megbocsátja a bűnt (Zsolt 51:3; Ézs 25:8; 43:25). Vagy az életünket törli el Isten, vagy a bűneinket! Hogyan bizonyítja ez a kijózanító alternatíva, hogy igazából minden vagy fehér, vagy fekete?

ÁBRAHÁM

Az eredetileg Ábrámnak nevezett Ábrahám a hűségéről lett ismert, az élete tapasztalata mégis inkább Isten hozzá való hűségét bizonyítja.

Isten kétszer is biztosította Ábrahámot arról, hogy fia születik. Ez az ígélet először akkor hangzott el, amikor a pátriárka 75 éves volt (1Móz 12:2, 4), majd pedig úgy tíz évvel később (1Móz 13:16) Isten megismételte a kijelentését.

Végül, méghozzá Ábrahám többszöri bukácsolása után megszületett az ígélet – a szövetség – gyermeke, és ez bemutatta Isten hűségét a néhanapján ingatag szolgálja iránt (lásd 1Móz 17:19, 21; 21:3-5).

Minek a reménye mutatkozik meg 1Móz 22:1-19 szakaszában a nagy küzdelem egészét illetően?

„Isten egyrészt Ábrahám lelkébe akarta vésni, hogy az evangélium valóság, másrészt próbára akarta tenni hitét a parancsal, hogy ölje meg fiát. Azért kellett elviselnie a lelki gyötrelmet e félelmes próba sötét napjaiban, hogy saját tapasztalata által felfogjon valamit abból a hatalmas áldozatból, amelyet a végtelen Isten hoz az ember megváltásáért. Semmi más próba nem gyötörhette volna meg úgy Ábrahám lelkét, mint fia feláldozása. Isten gyötrelmes és gyalázatos halálra adta Fiát. Az angyalok, akik Isten Fia megaláztatásának és lelki gyötrelmének tanúi voltak, nem léphettek közbe, mint ahogy Izsák esetében megtehették. Nem hangzott el ilyen kiáltás: »Elég!« A dicsőség Királya feláldozta életét, hogy megváltsa az elbukott emberiséget. Mivel bizonyíthatná Isten jobban végtelen könyörületét és szeretetét? »Aki az ő tulajdon Fiának nem kedvezett, hanem őt mindnyájunkért odaadta, mimódon ne ajándékozna vele együtt mindent minékünk« (Róm 8:32)?

Ábrahámnak nemcsak a saját érdekében kellett meghoznia az áldozatot, és nem is kizárólag az utána jövő nemzedékekért, hanem a menny és más világok büntelen értelmes lényeknek okulásáért is. A Krisztus és Sátán közötti küzdelem csatateré – a föld, ahol a megváltás terve megvalósult – a világegyetem tankönyve. Mivel Ábrahám korábban kételkedett Isten ígéreteiben, Sátán azzal vádolta az angyalok és Isten előtt, hogy nem teljesítette a szövetség feltételeit, és ezért méltatlan annak áldásaira. Isten az egész menny előtt bizonyítani akarta szolgálja hűségét; be akarta mutatni, hogy nem fogadhat el kevesebbet, csak a tökéletes engedelmességet, és jobban fel akarta tární előttük a megváltás tervét” (Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*. Budapest, 1993, Advent Kiadó, 120-121. o.).

JÁKÓB ÉS ÉZSAU

Az Isten céljai és az egyéni lázadás közötti küzdelem tovább folytatódott Jákób és Ézsau történetében. Az ókori időkben megszokott volt, hogy halála előtt az apa megáldotta elsőszülött fiát (elsőszülöttségi jog). Ezzel együttjárt a család vagyonának túlnyomó többsége; tehát a legidősebb fiú felelőssége volt a család jólétének biztosítása. Ézsau meggyűlölte a testvérét, Jákóbot, aki csalással kaparintotta meg ezt a nagy megtiszteltetést, és azt tervezte, hogy apjuk halála után megöli öccsét (1Móz 27:41). Rebeka elküldte Jákóbot, hogy biztonságban legyen. Azt hitte, hogy néhány nap múlva rendeződnek a dolgok (1Móz 27:43-44). A néhány naptól húsz év lett, és Rebeka soha többé nem látta viszont a fiát.

Milyen szilárd reménységet nyert az álmából Jákób (1Móz 28:12-15)?

Isten elismételte a korábban Ábrahámnak tett ígéreteket, amivel arról biztosította Jákóbot, hogy a tervek jó irányban haladnak. Jákób ugyan a tetteivel mintha figyelmen kívül hagyta volna Isten terveit, Ő azonban továbbra is vele volt. Ezzel együtt Jákóbnak el kellett viselnie, hogy apósa húsz éven keresztül becsapta, először a házasságában, majd pedig a fizetéssel (1Móz 29:20, 23, 25, 27; 31:7). Érdekes fordulat, hogy a feleségeért való szolgálattal töltött sok-sok év csupán néhány napnak tűnt számára, annyi időnek, mint amennyire Rebeka gondolta elküldeni a fiát (1Móz 29:20). Amikor Jákób eldöntötte, hogy hazatér, először Lábán vette üldözőbe (1Móz 31:25-26), majd Ézsau ment ki elé négyszáz emberével. Mindkét helyzet életveszélyes volt, Istennek mindkétszer közbe kellett lépnie, hogy megmentse. Először álmot küldött Lábánnak, ráparancsolt, ne hogy bántani merje Jákóbot (1Móz 31:24), majd pedig személyesen jelent meg Jákóbnak, küzdött vele, aminek következtében a férfi megnyomorodott (1Móz 32:24-30). Ézsauban azt az érzést kelthette a látvány, ahogy Jákób a botjára támaszkodva sántikált, hogy a testvére nem jelent fenyegetést. Az előre küldött ajándékok Jákób gondosan megválogatott szavaival együtt elegendőnek tűntek ahhoz, hogy eltüntessék a két testvér közötti törést. Utoljára apjuk temetésén (1Móz 35:29) látjuk őket együtt, így ha korábban Ézsau tervezett volna valamit Jákób megölésére a temetés után, az már feledésbe merült.

Gondoljunk bele, hogy mennyi fájdalmat és szenvedést hoztak ezekre az emberekre a balga döntések, úgy az ártatlanokra, mint a vétkesekre! Hogyan tanulhatunk meg *gondolkodni, gondolkodni, gondolkodni*, mielőtt cselekednénk?

JÓZSEF ÉS TESTVÉREI

Hasonlóan József és testvérei történetéhez, Jákób is jóval több büntetést érdemelt volna a testvérétől, Ézsautól.

Itt megint csak azzal találkozunk, hogy a kivételezés miatt gyűlölet támad a testvérekben (1Móz 37:3-4). A színes kabát nem tépett lepedőcsíkokból készült! Az eredeti szó azt érzékelteti, hogy igen drága, királyi öltözet volt, amit bizonyára gazdag hímzések és színes varrások díszítettek, és akár egy egész évig is készíthették.

Amikor pedig József beszámolt az álmáról a bátyjainak (5-11. versek), még tovább erősödött az irigységük és gyűlöletük iránta. Ezért eltervezték, hogy az első adandó alkalommal megszabadulnak tőle (19-20. versek). Bizonyára gratuláltak egymásnak, hogy milyen könnyen el tudták tüntetni az életükből az öccsüket. Viszont egyikük sem gondolta, hogy évekkel később hogyan használja majd fel Isten ezt a helyzetet a megmentésükre.

Mi volt az a szélesebb kép, amit József látott (1Móz 45:4-11)? Mire összpontosított leginkább?

Képzeld el, mi minden futhatott át a láncra vert fiú, József fején, miközben a teve mögött baktatott és gyermekkori otthona távolban eltűnő dombjai felé nézett! Majd pedig amikor a rabszolgapiacon a kíváncsi vásárlók taszigálták és lökdösték, mustrálgatásukkal megszégyenítve, mielőtt alkudtak volna rá. Ennél kevesebb megaláztatás és szenvedés miatt is sokan feladták már a hitüket!

József választhatta volna azt is, hogy megkeseredik és szembefordul Istennel, ő viszont eldöntötte: megőrzi hitét a szívzaggató küzdelmek között, amikor az életében különösen drámai módon bontakozott ki a nagy küzdelem. Hamarosan beilleszkedett az ország egyik legfontosabb katonai vezetője háztartásának életébe, és Isten áldásával rövidesen meg is nyerte gazdája bizalmát (1Móz 39:1-4). A rabszolga végül vezető posztra emelkedett Egyiptomban.

A történet jól végződött, dacára az elképesztő családi bajoknak és a sok csalás, gonoszság ellenére is. Hogyan őrizhetjük meg hitünk épségét és a kedvességünket, amikor úgy látjuk, hogy a dolgok nem végződnek majd olyan jól, mint József esetében?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Nem kérdés, amint ezek a történetek is mutatják, az élet a földön, a nagy küzdelemben nem mindig úgy alakul, ahogyan szeretnénk. Újszülött fiait karban tartva Ádám és Éva például nem sejtette, hogy az egyik majd megöli a másikat. Amikor Cippora feleségül ment Mózeshez, nem olyan jövőre számított, mint ahogy azután az élete alakult. És vajon Lea házassága olyan volt, mint amilyenről kislányként álmodott? Vagy pedig a fiatal Jeremiás, bármilyen reményei és ambíciói lehettek, arra bizonyára nem gondolt, hogy majd szitkokat szórnak rá, bántalmazták és a saját honfitársai árulónak nevezik. Vajon Dávid és Bethsabé nem örült volna jobban a történet másféle alakulásának (Uriás kétségkívül szívesebben vette volna)? Mit mondhatunk Jézusról? Meghalni jött a földre, ez volt a lényeg. Emberi oldalról nézve azonban, arról az oldaláról, ami a miénkhez hasonló porból vétetett, így kiáltott a Gecsemánékertben: „*Atyám! ha lehetséges, míveljék el tőlem e pohár...*” (Mt 26:39). Az ütlegetés, gyalázat, gúny és kereszthalál 33 évesen egyáltalán nem olyan bánásmód, amire bárki vágya. Vitathatatlan, hogy az élet rettenetesen bánhat és bánik is velünk. Ám ez nem lehet meglepő, ugye? Mire is számíthatnánk a bűnbe süllyedt, bűnös világgá lett Paradicsomban? Az Éden már régen eltűnt, de majd újból elérkezik, és amikor ez megtörténik, a mostani életünk és az akkori között összehasonlíthatatlanul nagyobb lesz a különbség, mint a reményeink és a valóság között a jelenben.

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

1. Milyen fő különbségek láthatók azok között a testvérek között, akik megőrizték Istenbe vetett hitüket és akik ezt nem látták szükségesnek?
2. Mit lehet tenni a dolgok jobbra fordulásaért, amikor mai családok életét azzal fenyegeti a testvérek közötti vetélkedés és féltékenységi, hogy megghiúsul Isten rájuk vonatkozó terve? Mit tehetünk a gyülekezetünk családjaiért, hogy felfigyeljenek Isten nagyobb terveire?
3. Mit lehet tenni a gyülekezetünk tagjaiért, akik egyedül érzik magukat a világon, vagy nem látják az életük értelmét, értékét?
4. Hogyan védhet meg még akkor is a teljes elkeseredéstől az örök élet ígérete, ha az élet nem a reményeink szerint alakul?

SZEGEDI KOVÁCS GYÖRGY: MIÉRT VANNAK

Miért vannak
cserépből a szép emlékek,
a rosszak
meg acélból;
behálózván idegeinket
szétbonthatatlan,
szétvághatatlan,
s keréketört,
árva lelkünk
csak hull alá
pörögve.